

Ummæli

Tre Musici í Norðurlandahúsinum 1. október

Gunnar Tagmose á violín, Ulrikke Høst-Madsen á cello, John Damgaard á klaver. Á skránni voru trioir hjá Beethoven, Brahms og Mendelssohn - Bartholdy.

Í fyrsta verki trio opus 121a frá 1816 eftir Beethoven. Inngangurinn og tema við 10 variatíónum yfir «ich bin der Schneider Kakadu» kandi eg meg, sum áhoyrarar, beinanvegin tryggan og kundi slappa av, njóta og lurtu. Tó hevd eg varhugað, at tónleikararnir ívaðust eitt sindur um tøy nú skuldu tíma ella orka at skrúva frá fyrri okkum hálvthundrað uppmøttu áhoyrarum. Heilt uttan orsök var hetta heldur ikki, tí karmurin var ikki gjørdur til kamartónleik. Konserthøllin er góð og hálvthundrað áhoyrarar til kamartónleik skuldu verið á góðari leið. Men áhoyrararnir voru spjaddir, soleiðis at nakrir hundrad tómr stólar stóðu og gapaðu. Alt var jú púra plettfrítt og rætt – júst so sum Beethoven hevur skrivað, men samskiptið millum tónleikarar og áhoyrarar var fyrri mær ov stívt. Sum tíðin leið vandist eg við umstøðurnar og gloymdi alt, ið var at finnst at teimum.

Tá ið Trio í C-dur opus 87 eftir Brahms stóð á nótastólunum kundu tøy ikki halda sær longur. Tá festi i og intensiviteturin í klanginum boðaði frá at nú var tað seint verið. Ódnaræðrið seinastu nátt við 25 metrum um sekundið tókst heilt rimuligt. Mjórkin sunnudagin virkaði bert sum ein sjálfvillig. Tre Musici

spældu Brahms ljómandi og kultiverað heldur enn ítøkilig ógvusligt og harðført. Tað merkist, at tónleikararnir hoyrdu langt og høvdu fæleika og yvirliit at framfæra eina heildarfatan av verkinum. Hesi ótrúligu og væl motiveraðu crescendo fylt við klangi frá øllum trimum ljóðfórum í eini ein. Her helt eg tónleikarasamansetingina vera sera hepná hóast tøy, hvør sær, hava ymiskan klang.

Eftir steðgin varð Trio í d-moll frá 1839 opus 49 spæld. Áhoyrararnir sótu sum neklid. Tema'ini og gongd løtt at fylgja og tónleikurin einfaldur. Her var tað ein fragat at hoyra, at tað letur seg gera at spæla hesa Trio í tempo uttan nakað serligt hovást. Í øðrum satsi «Andante con moto tranquillo» eydnaðist teimum at

halda spenningin so, at áhoyrarin varð tvingaður at lurtu eftir tí, ið koma skuldi.

Lógvabrestir kravdu enn eitt stykki. Tey valdu at spæla tann vakra triosatsin úr h-moll trio eftir Jean Baptiste Loelliet. Og tóðiligt varð, at tøy vistu hvat tøy gjørdur við henda sera sangbara tónleikin.

Flyglið í Norðurlandahúsinum ber orð fyrri at vera gott og vit hava hoyrt nógv framúrskarandi pianistar spæla á tað, men so kontrollerað passaguspæl í pianissimo sum John Damgaard megnaði sunnudagin minnst eg ikki á tí. At celloleikarin Ulrikke Høst-Madsen meinar nakað við hvønn einasta tóna er iðuligt – bæði fyrri oyrað og eygað. Violinleikarin Gunnar Tagmose hevur myndugleika og yvirliit sum

tómligt, tá ið nakrir hundrad stólar eru til taks og sjóndar. Tað átti at borið til at avmarkað økið, ið áhoyrararnir, t.d. hesir 50, skulu sita. Hetta áhoyraratal eigur ikki at geva okkum ta fatan, at tiltakið var miseyndað. Kamartónleikur hóskar væl til enn færri, men karmurin skal sjálfandi vera hóskandi. Fyri ikki at órógvast

ljóðviðurskiptini kundi áhoyrara-økið í konserthøllini í Norðurlandahúsinum verið avmarkað við tí framkomnu ljósskipanini, soleiðis at atmosferan, ið er neyðug til kamartónleik, er lögð undan konsertini bæði tónleikarum og áhoyrarum at gagni.

Martin Mouritsen

Framhald av stíðu 28

á ein og annan hátt, um tøy meta, at almennu stovnarir og landsstýrið eru órimiliga afturhaldandi við at geva upplýsingar, og eg haldi, at tað at innihaldið í figgjarlógarruppskotinum skal loynast, aftan á uppskotið er liðugt er ikki rimiligt, men boð vóru so givin um hetta.

Eg kann taka eitt annað dømi.

Í morgunsendingini hjá útvarpinum 4. oktober greiddi Jógván Sundstein frá, hvat fyrifórst frammanundan avtaluni frá 6. oktober, um at bjarga Sjóvinnubankanum. Av hesi frágreiðing framgækk, at longu 2. oktober vistu bæði hann og Atli Dam, at boð var eftir landsstýrinum at bjarga Sjóvinnubankanum. Tey fóru báðir til Danmarkar at hava fund við figgjarrettirlið og nevndina í Sjóvinnubankanum tann 4. oktober uttan á nakran hátt at hava fyrirkeið seg m.a. við ráðgeving frá sínum egna serkunnleika, eg hugsi um figgjar- og búskapardeildina hjá landsstýrinu og um landsbankan, og uttan at Landsstýrið hevði viðgjørt spurningin, um tað var rætt, at landsstýrið yvirhøvur blandaði seg upp. Á samrøðuni við Jógván Sundstein skilti eg tað nærmast soleiðis, at teir høvdu fingið boð um at eingin mátti vita nakað.

Tað hevur seinni verið kritiserað av m.a. fjølmiðlunum, at hesir báðir fóru til Danmarkar at samráðast, uttan at ráðføra seg við embætisfólk. Hvat var orsøkin til, at ongin annar mátti fáa at vita? Jú, har er bara ein frágreiðing, og tað er, at um tað kom út, at bankin var í kreppu, fór bankin nærmast at verða stormaður av innskjótum, og tað hevði tá ikki borið til at bjarga bank-

anum.

Fyri tað fyrsta vil eg halda, at tað er ein rættiliga grov skuldsæting ímóti landsstýrismanningini og embætisfólkunum, sum liggur í hesum. Men um tað veruliga er so, at vit kunnu rokna við, at tíðindini um kreppuna hjá bankanum longu høvdu verið runt um alt Føroya land um kvøldið 2. ella 3. oktober 1992, so er stórir tórur á at minna á frammanfyrir nevndu reglur í revslógini. Tí sjálvsagt áttu Jógván Sundstein og Atli Dam at havt fyrirkeið seg, sjálvsagt skuldi málið verið viðgjørt, áðrenn tað fór avstað. Harragud, øll nevndin í bankanum kendi støðuna, og har var eftir øllum at døma eingin leki.

Lat meg enda við at vísa til endan í leiðaragreinini í Dimmalætting 4. oktober, sum sigur «Vi skal nok lige som SvF få fat i alt relevant materiale – på lovlig vis».

Eftir stendur spurningurin: Fekk sjónvarpið upplýsingarnar um figgjarlógarruppskotið «på lovlig vis».

Kári D. Petersen

Fær fisk við New Foundland

Saltfiskalínubáturin Bórðoyarnes úr Klaksvík hevur nú sett 30 setur á Flemish Cap og hann hevur 100 tons inni. Hetta er ikki rok-fiskiskapur, men brúki-ligt fiskari. Tað frættist frá Bórðoyarnesi, at fiskurin er smáfallandi.

je

Konsertfelagið skipar fyrri:

Sámal og Stamen í Klingruni

Konsertfelagið fer í vetur at skipa fyrri nøkrum konsertum við heimligum kreftum.

Tann fyrsta verður nú sunnudagin í Norðurlandahúsinum við Sámal Petersen og Stamen Stantchev.

Um mánaðarskiptið okt./nov. fer ein nýskipað «Trio de Prima Vera» undir aftur konsertvirksemi. Tey ætla at halda konsertir í Havn og í Eysturoyinni.

Seinast í november fer Stamen Stantchev at halda eina solokonsert í Norðurlandahúsinum og ímillum jóla og nýggjár spælir Sámal aftur. Hesaferð saman við Ólavi Jakobsen, guitarleikara.

Skráin hjá Sámal og

Stamen nú sunnudagin er bæði fjølbroytt og undirhaldandi við ávikavist solo-verkum fyrri bæði ljóðfóru og verk fyrri violín við klaverfylgispæli.

Fyrra hálvan verður við verkum eftir Eugene Ysaye og Mussorgskij, meðan seinna hálvan verður við verkum eftir Paula í Sandagerði, Mozart og Wieniawski.

Sámal Petersen hevur tikið hægri útbúgving í violínleiki í Odense, har Arne Balk-Møller var hansara høvudsleikari. Eftir tað tvey ára víðari lærdóm í Wien. Nú lærari í Tórshavn og Suðuroy.

Sámal er virkin spælari

bæði í kamartónleiki og í orkesturspæli. Er limur í «Aldubáran», sum er skipað av bestu tónleikarum, vit hava.

Stamen Stantchev hevur klassiska útbúgving úr Bultaria, tó hann er líka nógv at sjiggja í undirhaldstónleikinum. Hann hevur seinastu árin lagt meira og meira á klassiska bógvin og er nógv umbiðin til klaverfylgispæl.

Konsertin við Sámal Petersen og Stamen Stantchev verður í Klingrunum í Norðurlandahúsinum komandi sunnudag kl. 16.00.

Fyrst eftir havtasku

Línubáturin Hans Erik, sum N. J. Mortensen á Tvøroyri í summar keypti úr Klaksvík, skal nú takast upp og umvælast.

Landsstýrið hevur givið bátnum loyvi til at royna eftir havtasku og krabba, men Hans Erik hevur ligið seinastu tvey árin, og nakrar ábøturugu tí gerast.

Gudmund Mortensen veit ikki rættliga, nær Hans Erik verður klárur at fara út,

men tað verður so í hesum árinum.

Ætlanin er fyrst at fara á havtaskuveið undir Føroyum.

Tá teir fara at royna eftir krabba, verður tað bæði undir Føroyum og longur suður.

12-14 mans skulu vera við Hans Eriki, sum skal hava annað navn.

randi